

ПОГЛЯД

29 вересня 2016 року 9 (190)

газета Ужгородського національного університету

ДЕНЬ ЗНАНЬ

Gaudeamus igitur, juvenes dum sumus, або Перше свято вдалося на славу

Кажуть, що все в житті є щастям. А особлива й доволі патетична радість переповнює тоді, коли відчуваєш себе студентом — маленькою дитиною в родині величної альма-матер. Доводиться вперше робити чимало серйозних кроків, долати складні шляхи, однак результатом стають слова німецького філософа Ф. Ніцше: «Усе, що не вбиває, робить нас сильнішими». У цьому контексті важливий удалий початок, який і цьогоріч в УжНУ виявився по-своєму оригінальним, насиченим та емоційно теплим.

Одночасно о 8.00 в Ужгородському кафедральному соборі, Преображенському храмі та Костелі святого Юрія тривала літургія з нагоди початку навчального року. Відтак першокурсники всіх факультетів слухали лекцію за темою: «Від проголошення Незалежності до нової України». А вже ближче до обіду за сприяння профкому й студентського самоврядування біля головного корпусу нашого вишу відбулося урочисте посвячення вчорашніх абітурієнтів до когорти студентів.

Насамперед прозвучав Гімн України у виконанні університетської хорової капели «Боян». Вітальне слово мали ректор Володимир Смоланка, котрий бажав стати хорощими фахівцями та знайти вірних друзів, і міський голова Ужгорода Богдан Андрій, який запевнив: студенти можуть розраховувати на підтримку своїх ініціатив. Невдовзі на сцену вийшло понад 20 найкращих за рейтингом першокурсників, котрі склали відповідну присягу. Ще сильнішого звучання цієї

події надав боянівський Gaudeamus.

Ключовий момент заходу — традиційне передання юнакам і дівчатам символічних студентського квітка та ключа. Почесну місію виконував Володимир Смоланка, водночас зауваживши: «Відсвяткуйте 1 Вересня так, як належить, аби було що згадати». Крім того, запросив усіх на вечірній концерт. Кращі за результатами першокурсники отримали подарунки та квіти.

У цей день молодь почула й чимало настанов. Зокрема, голова Профкому студентів УжНУ Ростислав Головчанський порадив ефективно прожити наступні 5 років, познайомитися з хорошими людьми, а також добре відсвяткувати День знань як початок нового життя в альма-матер. Очільник Студентської ради Олександр Варшава запевнив: «Виш дає можливість для саморозвитку. Ви можете з користю для себе й університету провести цей період навчання, а ще — знайти свою половинку».

За традицією, після урочистої частини, студенти поставили квіти до пам'ятника Тарасові Шевченку. Увечері ж зібралися на святковий концерт, який завершився новими знайомствами й дискотекою.

Англійський науковець Ч. Дарвін писав: «Той, хто сміє змарнувати одну годину часу, не зрозумів цінності життя». Уже в День знань першокурсники довели, що марнувати час вони просто не вміють. А цінність життя розуміють, адже впевнено пройшли перший рубіж самостійності, залишивши теплі спогади та незабутні емоції, які склали в конверт щасливого майбуття й надіслали його за правильною адресою...

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Тогляд».

НА ВЧЕНІЙ РАДІ

На початку вересня відбулося засідання вченої ради, на якому першочерговим питанням стало обрання делегатів на Другий всеукраїнський з'їзд вищих навчальних закладів державної форми власності.

На заході головував проректор із науково-педагогічної роботи Олександр Рогач, котрий, насамперед, зачитав наказ про зміни в структурі вченої ради вишу. У зв'язку з переведенням В.Фекети на іншу посаду (раніше був проректором із науково-педагогічної роботи) його виведено зі складу ради, натомість призначено О.Сливку, який уже має досвід проректорської діяльності.

Перше питання порядку денного викликане змінами, унесені до Закону України «Про вищу освіту». Для належної роботи Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти

Про делегатів, кошторис та наболіле

створено відповідний організаційний комітет. Ухвалено: від кожного вищого навчального закладу державної форми власності, що має статус юридичної особи, для участі в З'їзді потрібно обрати по 2 делегати. Учена рада одностайно підтримала запропоновані кандидатури Олександра Рогача та Віталія Сержанова.

У «Різному» ішлося про затвердження кошторису, перерозподіл якого здійснили представники Студентської ради. Відповідно до закону «Про вищу освіту», 0,5 % спецфонду вишу необхідно спрямовувати для потреб студради. Суму 380 000 грн планують використати з урахуванням нових вимог сьогоднішнього дня. Скажімо, за словами очільника підрозділу О.Варшави, нині більше фінансової підтримки потребує організація масових заходів, ніж, до прикладу, інші сфери. Також зазначив: значну частину коштів використано для студентських відряджень, тому запропонував, аби

наукове товариство мало окремих бюджет і самостійно розв'язувало це питання. Як запевнив О.Рогач, ректорат завжди готовий підтримати самоврядування; відповідно члени вченої ради проголосували й за названий кошторис.

О.Сливка порушив ще кілька важливих тем. Зокрема, ішлося про неможливість унесення деяких студентів до системи ЄДЕБО через відсутність усієї необхідної інформації про них. Крім того, звернув увагу на переведення юнаків і дівчат на старші курси, останні терміни складання академічних та заборгованостей через невчасну оплату за навчання тих, хто здобуває фах на контрактній основі.

Насамкінець декан юридичного факультету Ярослав Лазур говорив про рівномірний розподіл спеціалізації у підрозділі. Це питання поставлено на розгляд ученої ради.

Мирoslava ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

ВІТАЄМО

Із Днем працівників освіти!

Шановні колеги, дорогі наші вчителі! Щиро вітаю Вас із професійним святом. Його не випадково відзначають на початку жовтня. Це час, коли щедра осінь ряснить урожаєм, радує дарами. Так і педагоги невтомно працюють збагачують душі своїх учнів знаннями й людськими чеснотами.

За всіх часів фах учителя був важливим і відповідальним. А в наш непростий період — особливо. Тому низький уклін за добру справу виховання молодого покоління. Через газету «Погляд» шлю найкращі вітання всім тим, хто незважаючи на час, труднощі, витрати, робить благородну потугу, аби суспільство жило краще, надійніше.

Радості, щастя, миру, задоволення від професійної діяльності. Хай витрачена енергія сторицею повертається добром!

Володимир СМОЛАНКА,
ректор УжНУ.

КОНФЕРЕНЦІЯ

Кафедра журналістики УжНУ організувала II Міжнародну наукову конференцію «Українські медіа в європейському інформаційно-комунікаційному просторі: історія, стан, перспективи».

Специфіка цього річного заходу полягала в тому, що форум відбувся в Берегові, на базі Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II. Саме проректор названого закладу Адальберт Рац здійснив невелику екскурсію сучасними приміщеннями вишу (див. фото), а потім спільно з директором Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка Володимиром Різуном, деканом філологічного факультету нашого вишу Галиною Шумицькою та завідувачем кафедри журналістики Юрієм Бідзілею відкрили форум (із керівництва альма-матер, на жаль, ніхто не зміг долучитися до форуму через міністерську перевірку), вітаючи учасників. Юрій Михайлович, зокрема, повідомив, що заявки на участь у конференції подали понад 60 осіб з Угорщини, Румунії, України.

Представлені доповіді професорів відзначилися актуальністю та цікавими дослідженнями. Так, В.Різун окреслив тенденції розвитку вищої освіти в медіагалузі, Надія Зелінська (Українська академія друкарства) розкрила проблему сучасного наукового плагіату, Петро Кралюк (НУ «Острозька академія») спинився на творчості М.Гоголя як об'єкта в гібридній війні Росії та України, Олена Кузнецова (НУ «Львівська політехніка») зосередилася на маніпулюванні аудиторією через психологічний тероризм російських ЗМІ. Докторант Класичного приватного уні-

Медіа як об'єкт дослідження

верситету (Запоріжжя) Іван Ципердюк розглянув діяльність української редакції радіо «Бі-Бі-Сі» крізь призму впровадження професійних стандартів у вітчизняному медіапросторі. Ю.Бідзіля дослідив медіа поліетнічного регіону в контексті міжкультурної комунікації. Програму конференції сформували також 6 секцій, теми виступів яких стосувалися найрізноманітніших аспектів функціонування ЗМІ крізь призму історії журналістики, теорії медіакомунікації, проблем медіаосвіти, національних меншин, мови, публіцистики тощо.

Паралельно з роботою форуму відбулося чергове засідання Науково-методичної комісії з журналістики та інформації Міністерства освіти і науки України під керівництвом її голови В.Різуна. Присутні обмінялися думками щодо важливих питань сьогодення у вищій медійній освіті, зокрема щодо необхідності розподілу журналістики та реклами й піару як практично несумісних між собою галузей, про перспективи кваліфікаційних рівнів бакалавра й магістра, вимоги, які постають перед сучасною журналістикою тощо.

У рамках дозвільної частини гості мали змогу взяти участь у фестивалі «Берег фест-2016» — «Дружба без кордонів», куди були запрошені гості з різних країн.

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд», учасник конференції.

Одним абзацом

ПРОЕКТ • Математичний факультет із початком нового навчального року реалізовує кількомісячний проект безкоштовних курсів програмування для студентів та учнів старших класів.

МІЖНАРОДНІ КОНТАКТИ • У рамках проекту «Україна в європейському діалозі» професор ФМПМБ Ігор Тодоров стажувався у Віденському інституті гуманітарних наук. Учений працював над проектом «Геополітичний вимір співробітництва України з країнами Центральної та Східної Європи в умовах російської агресії», що спрямований на пошук можливих шляхів інтеграції нашої держави до міжнародних організацій безпеки.

Андріана Копинець, котра здобуває фах на факультеті туризму та міжнародних комунікацій, побувала на Міжнародному молодіжному з'їзді в Словаччині. Дівчина взяла участь в обговоренні питань щодо залучення молоді до творення європейського майбутнього.

Директор НДІ державно-конфесійного права та державно-церковних відносин УжНУ, заступник декана юридичного факультету з міжнародних зв'язків, доцент Олександр Білаш (архімандрит Евфросин) узяв участь у міжнародній науково-практичній конференції «Церква та держава». Захід відбувся в Університеті Масарика, що в Брно (Чехія), на юридичному факультеті. Крім того, науковець від імені керівництва нашого юрфаку зустрівся з очільником зазначеного підрозділу закордонного вишу Маркеттою Селуцькою. Сторони обговорили питання стосовно подальших контактів.

У рамках співпраці над словацько-українським грантовим проектом «Ревіталізація міських парків як природної та історичної спадщини Ужгорода та Гуменного» за Програмою трансграничного співробітництва «Угорщина — Словаччина — Румунія — Україна» декан біологічного факультету УжНУ Ярослава Гасинець і доцент названого підрозділу Інна Бесеганіч відвідали Гуменне. Там представники УжНУ вивчали документацію, пов'язану з першим етапом відтворення місцевого парку. Спільні напрацювання планують утілити в життя і в Ужгороді.

РЕМОНТ • На хімічному факультеті працюють будівельні бригади. Здійснюють капітальний ремонт даху, стару покрівлю замінюють на нову черепицю. У майбутньому планують також оновити теплову мережу в підрозділі.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

СПІВПРАЦЯ

В УжНУ читав лекції видатний біохімік

У нашому університеті побував один із кращих біохіміків Сполучених Штатів Америки Кріс МЕТЬЮС.

Візит став можливим завдяки партнерським стосункам міст-побратимів Ужгорода й Корваліса.

Авторитетний гість прочитав лекції на біологічному факультеті. Викладений матеріал стосувався сучасних досліджень у галузі молекулярної біології та біохімії. Зокрема, ішлося про будівельні блоки ДНК, підтримання здорового стану клітин та переродження їх у ракові, про вплив окислювального походження на старіння.

Із корисною інформацією ознайомилися не тільки студенти, а й викладачі підрозділу.

Інф. «Погляду».

ДО УВАГИ СТУДЕНТІВ РІЗНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ!

Редакція газети «Погляд» запрошує вас до співпраці. Наші координати — на стор. 8.

ЕЛЕКТРОНІЗУЄМОСЯ

Напередодні Всесвітнього дня бібліотек у книгозбірні альма-матер сталася вагомий подія — абонемент № 1, який складається з медичного та фізико-хімічного відділів, теж ступив на шлях інноваційного розвитку.

Відтепер користувачам не потрібно заповнювати паперові формуляри й записувати номер читацького квитка, ставити дату й підпис, отримуючи наукову та навчальну літературу, адже всю інформацію внесено в базу, а книжки видають, зчитуючи їх відповідний штрих-код. Єдине, що потрібно від студента, — підписати необхідну заяву й придумати пароль, яким послуговуватиметься при отриманні книжок. Нині в такому електронному режимі діє й найбільший фонд, де вже понад 1500 користувачів. Нагадаємо, що читальна зала, відділи економічної, гуманітарної літератури працюють у бібліотечній «павутині» уже давно.

На урочистому відкритті електронної бази медичного відділу, який обслуговує представників стоматологічного, біологічно-

Інновації в бібліотечній «павутині»

го, медичного та факультету здоров'я людини, директор Наукової бібліотеки УжНУ Марія Медведь, зауважила, що нині в систему внесено понад 56 000 книг, а здобувачі фаху радо сприйняли таку новину: «Від студентів, котрі вже користуються інноваційними впровадженнями, чула тільки позитивні відгуки. Щоправда, не здивовані хіба першокурсники, бо вони не мають із чим порівняти. А ось їхні старші колеги, згадуючи довгу процедуру отримання літератури, тільки схвально ставлять до цього». Марія Миколаївна окреслила й проблемні питання, зокрема старі видання підручників (скажімо, нині хороша книжка з медицини коштує 300—400 грн.), але книгозбірня за першої можливості намагається закуповувати нові. Щодо відділу фізико-хімічної літератури, то фонд містить понад 40 000 підручників. Зареєстровано в цьому підрозділі близько 400 студентів.

Роботу в абонементі № 1 завершили менш ніж за три місяці. І все — завдяки ентузіазму працівників бібліотеки, чимало з котрих не брали відпусток і трудилися, виходячи за межі робочого графіку. «Було непросто... Однак

тепер користь від електронного каталогу значна. Насамперед для книгозбірні, наукової спільноти викладачів і студентів, зрештою, для всіх очочих. Навіть з інших країн. Щиро вдячні керівництву вишу за підтримку й сприяння. Також спасибі колегам, яких вітаю з професійним святом», — зазначила М.Медведь наприкінці заходу.

Завершили урочисте відкриття своєрідним майстер-класом від бібліотекарів, котрі продемонстрували процедуру заповнення електронної картки. Створений каталог — ще один вагомий подарунок до 71-го дня народження альма-матер, але далеко не останній: працівники книгозбірні вже налаштовані на подальшу інноваційну роботу, зокрема у відділах інженерно-технічної літератури, іноземної філології, фонді стародруків, юридичному.

Від редакції «Погляду» щиро вітаємо бібліотекарів із професійним святом. Здоров'я, енергії й щастя в святючій пізнання й добра! І хай здійсняться слова І.Франка: «Тої, хоч і труду мав досить, дивнії перли виносить»...

Мирoslava ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

СПІВЧУВАЄМО

Пам'яті професора В'ячеслава КОТИГОРОШКА

Десятого вересня 2016 року пішов із життя видатний учений, археолог, дослідник закарпатських старожитностей та замків В'ячеслав Григорович КОТИГОРОШКА.

В'ячеслав Григорович народився в місті Самбір на Львівщині в 1947 році. Його батько був військовим і свого часу отримав скерування до Ужгорода, куди переїхала й уся родина.

У 1972 р. В.Котигорошко закінчив Ужгородський університет, де й працював із 1973 року. Став доктором історичних наук, професором кафедри історії стародавнього світу і середніх віків, а також директором Інституту Карпатознавства при УжНУ (від 2004). За сприяння В'ячеслава Котигорошка в нашому виші був створений археологічний музей імені Едуарда Балагурі, його друга й наставника.

В'ячеслав Григорович досліджував проблеми населення Верхнього Потисся латено-римського періоду (IV ст. до н. е. — IV ст. н. е.) та слов'ян

VI—IX ст., відкрив і дослідив на Закарпатті близько 300 археологічних пам'яток.

Ректор, професорсько-викладацький склад, працівники Ужгородського національного університету, студенти висловлюють глибокий сум та співчуття рідним і близьким В'ячеслава Григоровича.

ПОСТАТІ УЖНУ

Два сонця Григорія ШАПРАНА

90-річчю ушавленого ветерана присвячується

Григорія Оксентійовича знаю давно по роботі в УжНУ. Але відколи він вийшов на пенсію, то не зустрічалися зо 5 років. Тим приємніше для себе констатував, що ветеран війни та праці залишився таким, як і був: бадьорим, підтягнутим, комунікабельним. За кілька годин спілкування сивочолий співрозмовник жодного разу не поскаржився на життя, побут, оточення, із точністю до годин відтворював неймовірні події з власної біографії. Увесь час випромінював позитив та людяність, хоч за свої 90 літ довелося багато відчувати, побачити, здолати...

Г.Шапран з'явився на світ 1 жовтня. Однак «за паспортом». Реально ж — 27 вересня. Я цього не знав, і коли домовлялися про зустріч, то герой публікації без жодного натяку сказав: «Приходьте у вівторок, буду вдома». Виявилось, завітав на день народження. Однак спілкування від цього вийшло тільки більш задушевним. Тим паче, що дружина ювіляра, відома в краї вчитель музики, обласний методист Людмила Леонідівна, виявилася так само надзвичайно гостинною й усе силувалася пригостити, а за часом «писалось» невимушено, легко. Притому господиня все риторично запитувала чоловіка: «Я ж тобі не заважаю?!» А він достойно-весело «парировав»: «Ні! Ти мені вже 64 роки не заважаєш!» Такий настрій був досить доречним перед тим, як зануритися в непросте життя Григорія Оксентійовича...

ПОЧАТОК ВІЙНИ

Г.Шапран народився 1926 р. в селі Табурище, яке своєю назвою походить від козацького табору (ось звідки корені довголіття іменника!). На місці якого пізніше там, на Кременчуцькому водосховищі, виникло місто Світловодськ (Кіровоградська область). Добре пам'ятає дитинство, зокрема 22 червня 1941 року, коли для країни почалася нова буремна сторінка історії. Саме закінчив 8 клас. Напередодні, 20 числа, приїхав у гості двоюрідний брат із Донбасу. Згодом, саме тієї зловіщої неділі, вирішили піти разом порибалити. І тут почули від людей приголомшливе: «ВІЙНА!» У шкільному саду до ранку тривав випускний вечір. Коли хлопець сказав своєму директорів лиху звістку, той не міг повірити. Тоді кинулися до сільського репродуктора, щоб послухати останні повідомлення. А за тиждень уже відчували перші справжні подихи Другої світової. Батько працював заступником начальника переправи. Через Дніпро масово гнали худобу з інших областей далі в тил. Це за якийсь тиждень-другий — іззовні важкі будні: маса поранених, сльози й... перші фашисти. Вони, уговорені розвідники, з'явилися на кількох мотоциклах і з іншого берега річки роздвигалися в бінокль протилежну сторону. Було досить страшно. Переправі гітлерівців перешкодила артилерійська канонада. Ворог довго не міг узяти важливий міст через Дніпро, чимало бомбив і таки зруйнував споруду та відрізав відступ частинам Червоної армії.

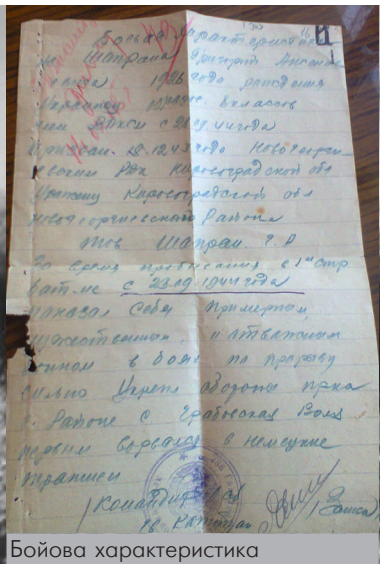
Настала окупація. Григорій Оксентійович найбільше пам'ятає, що люди працювали на якомусь кар'єрі.

ПІДГОТОВКА ДО БОЇВ

Коли ж Г.Шапрану виповнилося 17 років, у грудні 1943-го юнака призвали до війська. У Полтаві на збірному пункті II Українського фронту розвантажували ешелони, а потім такий окремих сформували з необстріляної молоді. Усіх відправили в ліси, де розташувалася VI навчальна бригада Привольського військового округу, для підготовки на фронт. Тисячі червоноармійців жили в землянках, обшитих деревом, спали на двоярусних ліжках у помешканнях на 120 осіб. Бойову й політичну підготовку вели серйозно, заняття тривали не менше 8 годин щодня: зброя, стрільби, тактика... Григорій Оксентійович опановував

Офіцер Г.ШАПРАН

Бойова характеристика

ГРИГОРІЙ ОКСЕНТІЙОВИЧ у наші дні

нову для себе роль кулеметника. Ентузіазм тоді був високий, юні солдати рвалися бити ворога.

У квітні вже сповна формували маршеві роти. В одній із них подався воювати двоюрідний брат. Загинув...

Г.Шапран іще пам'ятає, як брав участь у першотравневому параді в Казані, охороняв військовий аеродром із великою кількістю літаків (як вітчизняного виробництва, так і американських «кобр»). Далі відбули в напрямку Горького. У Гороховецьких таборах проходили додаткову підготовку.

А у вересні 1944 року в складі ешелону I Білоруського фронту вирушив до України, під Ковель, для поповнення 286-го гвардійського стрілецького полку 94-ї гвардійської дивізії V ударної армії. Готувалися до прориву ворожої оборони на плацдармі через Віслу. У жовтні-листопаді тривала ретельна підготовка на рівні рот, полків, дивізій. Укомплектовували підрозділи, здійснювали огляди. Зрештою, під покровом ночі з дотриманням найсуворіших правил маскування маршем вирушили до місця бойових дій, поки не дісталися призначення, де замінили VIII гвардійську армію.

А підготовка все тривала. Відбувалися різні заняття за участі маршала Г.Жукова й командармів, потім комдивів і так «донизу». За сприяння топографів у вигляді макетів точно відтворили німецьку оборону на Віслі на кілька кілометрів у довжину й завглибшки на 25-30 км.

НА ПЛАЦДАРМІ

14 січня 1945 року о 8.30 2,5 тисячі артилерійських гармат і мінометів (авіація допомогти не могла через суцільний туман) здійснили потужну канонаду до наступу. Сапери зробили проходи в мінних полях, якими спочатку рушили танки, а за ними й піхота, у складі котрої й Г.Шапран. До 10-ої ранку пройшли першу й другу траншеї противника та безпосередньо побачили ефективні наслідки артпідготовки: усе було зруйновано. Чимало вбитих. На жаль, і побратимів теж. Десять близько десятка німців одразу захопили в полон. Вони ще потім дуже дякували, що їх не розстріляли. Ті враження, сповнені хвилювань і болю, перед очима у ветерана досі... Саме тоді зазнав легкої контузії, а в бойовій характеристиці командир-офіцер, герой Радянського Союзу Г.Зайка, про Г.Шапрана записав: «...показав себе взірцевим, мужнім, відважним воїном. У боях із прориву дуже укріпленої оборони противника в районі села Грабовська Воля першим увірвався в німецьку траншею». Саме завдяки сміливим діям тоді отримав медаль «За відвагу». А загалом нагород у ветерана — більше двох

десять: ордени Вітчизняної війни, Червоної зірки, Богдана Хмельницького, медалі «За бойові заслуги», «За звільнення Варшави», «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні» та ряд інших. Але воювали не за це.

...Під вечір вийшли до найбільшої лівої притоки Вісли — Пилиці. Там довелося зіткнутися з другою лінією оборони фашистських загарбників. Форсували плацдарм льодом. Ворог міцним гарматно-мінометно-кулеметним вогнем притиснув до поверхні. Багато було загиблих, однак противника зуміли вибити. Особливо, коли захопили міст, через який рушили танки й самохідні артилерійські установки. Ворогу зайшли в тил із флангу, чим послапили свої позиції.

Уночі відбулося перегрупування сил до нового наступу. І 15 січня знову рушили вперед. Гітлерівці виглядали паралізованими, відступали безсистемно. Гнати ворога допомагала авіація. «26 січня 1945 року о 17.00 солдати нашого передового загону ступили на територію Німеччини, а наступного дня і я. Відчуття були неймовірно радісними, — згадує Григорій Оксентійович. — Перед цим керівництво I Білоруського фронту звернулося до всіх червоноармійців, щоб не допускали мародерства, насилля, знущань стосовно німецького населення й не ганьбили себе так, як фашисти. У разі невиконання наказу на бійців чекали суворі вироків військового трибуналу».

31 січня — 2 лютого за тонкого льоду форсували Одер. Плацдарм захопили на кілька кілометрів у ширину й глибину. Німці спочатку не розуміли, що сталось. «Пригадую, десь за 60 кілометрів від Берліна було містечко Кінітц із залізничною станцією. Хтось із її керівництва попросив відправити цивільних пасажирів до столиці. Натомість від нашого командування почув у відповідь: «Ні! У бліндаж негайно!» І справді, за якийсь час Одер уже кипів від розриву авіабомб та артилерійських снарядів», — із хвилюванням зазначає фронтовик. Узагалі він свідомий того, що різні люди траплялися по обидва боки: і хороші, і погані. Та все ж показовий один приклад, як особисто Г.Шапран із бойовими побратимами ставився до місцевих німців. «Якось ми зупинилися в будинку, розташованому на нейтральній смузі. Ворог знаходився зовсім близько, тому вартували з автоматом і кулеметом: я і напарник. До нас повзком прибули два солдати, аби передати вечерю. Коли взялися їсти, то раптом із дверей, на які досі не звертали уваги, вийшла крайрай перелякана німкеня та її двійко малих дітей. Вона дуже злякалася й усе думала,

що розстріляємо. Як погодували їх, то жінка заспокоїлася, зі сльозами стала на коліна, подякувала й перехрестила нас», — зазначив Григорій Оксентійович.

...А Червона армія укріплювалася на плацдармі, розширювала його. На початку квітня дивізія Г.Шапрана розташувалася на Зеловських висотах, готуючись остаточно розгромити берлінське угруповання ворога. Однак 1 квітня в долі фронтовика настав несподіваний поворот...

НА МИРНІ РЕЙКИ

Г.Шапрана викликало командування й, відібравши зі ще трьома бійцями, наказало вирушати в запасний полк I Білоруського фронту. У зазначеному підрозділі формували курсантів для навчання у військовому училищі. У Варшаві Григорій Оксентійович успішно склав іспити, отримав пайок на дорогу й через Білорусь вирушив до Росії. Повсюди дійсність жахала: згарища, зруйновані будинки, відсутність людей. Лише на зупинках діти з голодними очима, яких бачить в уяві й тепер. Віддали їм провізію, тож до Москви їхали практично голодними. Звідти у складі групи червоноармійців прибув до Казані, де формували танкове училище. У ній і зустрів День Перемоги. Народ так радів завершенню війни, що цілу добу не залишав вулиць.

Новий заклад спочатку створили на базі сільгоспінституту. Там навчався рік, а в лютому 1946 року перевели до Владикавказу й у червні за першим розрядом став випускником училища. Як відмінник, мав право вибору подальшої служби. Обрав Таврійський військовий округ, Сімферополь, 28-у гвардійську механізовану дивізію. У ній на День танкіста взвод, яким командував Г.Шапран, визнали кращим. Подарували патефон. А ще недавній фронтовик посів перше місце в стрільбі з пістолета.

Так і тривали військові будні. У

жовтні 1952 року став командиром роти, потім служив у різних частинах Центральної групи військ, а в жовтні 1970 р. запросили начальника кафедр УжДУ. Серед вихованців Г.Шапрана — не тільки майбутні ректори, проректори, а й головнокомандувач Збройних Сил України Іван Свіда, із яким потім неодноразово зустрічався. 1968-го Григорій Оксентійович заочно закінчив історичний факультет рідного вишу, працював начальником навчальної частини, а в липні 1982 року звільнився в запас у званні полковника. Загалом працював в УжНУ аж до 2011 року.

ОСОБИСТЕ

Склалося в Г.Шапрана й особисте життя. Із дружиною — вірним супутником — познайомився в 1952 році. «Вона, четвертокурсниця вишу, мала практику й прибула до військової частини з концертом із нагоди Дня радянської армії. Однослуживці мені сказали, що бачили симпатичну дівчину. Пішов і я подивитися. Перетнулися поглядами. Шинеллю їй вилетіло з плеча. Як присіла біля мене, то так поруч і на все життя зосталася», — з усмішкою говорить ювіляр. Разом виховали сина, котрий в УжНУ здобув дві освіти й залишився працювати в альма-матер, і доньку, яка навчалася у Львівській консерваторії. У місті Лева й живе. Діти подарували трьох нащадків: старша онука (опановує фах у консерваторії за кордоном, лауреат конкурсів) і онук здобувають вищу освіту, а молодший — тільки 8 місяців. Найсвятковіший місяць у родині — вересень. 7 вересня — день народження в доньки, 13 — у дружини, 23 — у зятя, 27 — у самого Григорія Оксентійовича. Плюс День танкістів у другу неділю дев'ятого місяця року!

Ювіляр зазначає: дожив до свого знакового дня народження тому, що має міцні гени й чудову дружину («теплу, чесну, порядну, із турботою до сім'ї»), а ще — хороших дітей та онуків. Це тримає. Іменинник ні на що не скаржиться. Єдине: скрушно хитає головою, коли зізнається, що зі 187 ветеранів війни, пов'язаних з університетом, лишилося тільки 4. Крім того, дуже переживає за Батьківщину: «Я з центру України, добре її знаю. Бачив, як зводили господарство, потім, у період війни, знищували, далі відбудовували. А тепер знову економіка в занепаді, чорноземні відкриті бур'янами. Через 25 років незалежності не такою хотів побачити рідну державу...» Г.Шапран вважає, що прості люди в цьому не винні, не впадає у відчай, вірить: усе налагодиться.

...Так сталося, на своєму віку Григорій Оксентійович побачив два сонця: одне — тепле, лагідне, мирне, а інше — у диму, пекуче, сповнене війни. Утративши на фронті 5 двоюрідних братів, рідного дядька та вразовуючи, що тато прийшов із боїв інвалідом першої групи й не повернувся батько дружини, ветеран дає 5 настанов молоді: «1. Любить Україну! 2. Поважайте старших, які дали можливість жити й навчатися. 3. Дорожть тим, що маєте. 4. Цінуйте, що можете обрати будь-яку професію до душі. 5. Дай Боже миру та спокою всім!»

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

ВІТАЄМО!

У Марії КОЗАК — ювілей!

30 вересня відзначатиме вагомий ювілей доцент кафедри української літератури УжНУ Марія КОЗАК. Щиро вітаємо іменинницю. Зичимо здоров'я, родинного затишку, успіхів у всіх починаннях. Хай калейдоскоп літ творить найкращі візерунки, що яскраво наповнюватимуть життєву стежину!

ЦІЛКОМ ВІДВЕРТО

Нашим співрозмовником є доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту Віктор ЧЕРНОВ, а в минулому — баскетболіст (грав за збірну школярів України, московський ЦСКА, львівський СКА, збірну Закарпатської області).

— Як вирішили пов'язати себе зі спортом?

— Для мене це — стиль життя. Ще зі шкільних років почав займатися спортом. Час іде, та зупинитися не збираюся. Я й нині щоразу о 7.00 бігаю 5 кілометрів. Однак тим мій графік не обмежується. Також плаваю, граю в баскетбол за ветеранів Львова, ось торік брали участь у чемпіонаті Європи. Коли мені кажуть, що не вживаю на 70 років, то відповідаю: не вживайте наркотиків та алкоголю, не куріть і робіть зарядку — тоді все буде добре. До спорту потрібно звикати з дитинства.

— Чому вирішили стати викладачем?

Віктор ЧЕРНОВ: «Поки не буде системи, спорт у нашому краї не розвиватиметься»

— Оскільки професійно займався баскетболом, хотів передавати набутий досвід молодому поколінню. Спочатку працював у ДЮСШ, а згодом запропонували створити команду в нашому виші, на що погодився. Поки 30 років очолював баскетбольну дружину УжНУ, не програв жодної першості міста та області, а тоді суперничало 9 колективів. Сьогодні ж у відповідному залі нікого немає.

— Виходить, що кількість охочих займатися спортом щоразу зменшується...

— Так. Був такий період, що з гуртожитків усі йшли робити зарядку. А нині цього немає. Раніше функціонували 3 баскетбольні команди, стільки ж волейбольних. Двома колективами наш університет виступав на міжнародних змаганнях. Зокрема, тріумфував на Кубку Карпат, де брали участь досить кваліфіковані гравці. У

рідному виші працювали відомі на весь Радянський Союз особистості — майстри спорту СРСР Поліна Ковач, член волейбольної збірної тодішньої держави Іван Скрябін, важкоатлет Степан Гавацко. Студенти цим не цікавляться, а без історії не буде майбутнього.

— У чому, на Вашу думку, полягає причина таких негативних змін?

— Коли люди в спорті бачили сенс, були фанатично віддані йому й «тягнули» за собою молодь. Існувало велике бажання самовдосконалюватися. Тоді розуміли: якщо ти займаєшся спортом, то подорожуватимеш, до прикладу, країною. Студенту це цікаво. А нині? Стоять два юнаки недалеко один від одного й спілкуються за допомогою... телефону. Та й вимоги до спорту зросли, він потребує грошей і достатньо професійних тренерів. Прикро, але багатьох

наших спортсменів купують, і вони виступають за інші держави.

— Завдяки чому можна вивести спорт на новий рівень?

— Необхідно здійснювати агітаційну роботу. Скажімо, у жодному гуртожитку немає відповідних стендів із кращими спортсменами університету. Потрібно людям пояснити: аби бути здоровим, необхідно виконувати фізичні вправи. Кажу студентів: «У вас правильне триразове харчування?» Чую у відповідь: «Так. Понеділок, середа, п'ятниця?» (сміється). Раніше наші команди мали від спортивного клубу талони на харчування, нині цього немає. А все починається із системи. Людина повинна розуміти, навіщо займається спортом, що це їй дасть, чим допоможе? До прикладу, у Німеччині дитину не переведуть із 4 в 5 клас, якщо вона не вміє плавати; члени студентських збірних у США безкоштовно навчаються в уні-

верситетах. Стимул? Стимул! На Закарпатті необхідно розробити систему фізичного виховання для населення з багатьох видів спорту. Поки не буде системи, спорт у нашому краї не розвиватиметься.

Розмовляв Олег МИКИТА, студент відділення журналістики.

У ПІДРОЗДІЛАХ

Трансформовані на абсолютний позитив слова Олександра Олеся використані тільки для того, щоб підкреслити значущість понять, які так необхідні в сучасному світі. На фоні війни, інших негараздів названі якості людського стану сприймаються мов ковток джерельної води в спеку. Крім того, вони яскраво відображають роль фізичної культури і спорту в нашому житті.

Щороку в другу суботу вересня, починаючи з 1994-го (відповідно до Указу Президента «...на підтримку ініціативи фізкультурних і спортивних організацій та об'єднань громадян...» № 340/94»), в Україні відзначають День фізичної культури і спорту. Цьогоріч святкували в 10-ий день першого місяця осені. Розмірковуючи над важливістю фізкультури в повсякденні, приємно констатувати, що й наш виш долучається до благородної місії — буде здорове майбутнє на фундаменті сумлінних занять спортом.

Ще давньогрецький філософ Платон зазначав: «Для краси і здоров'я необхідні не лише освіта в галузі науки і мистецтва, а й заняття фізичними вправами, гімнастикою». Наш університет на порозі 71-ої річниці лише вкотре доводить цю істину. В альма-матер дбають не тільки про освітню та наукову складові, а й про спортивну підготовку. Останню активно здійснюють, зокрема, на кафедрі фізичного виховання, яка є загальноуніверситетським, окремим структурним підрозділом УжНУ. Її завідувач із 2013 р. Іван Маріонда зауважує: «Ми працюємо зі

Бадьорість з оптимізмом обнялись...

студентами в межах навчального процесу на всіх факультетах (і з усіх спеціальностей), пропонуємо тренування з шістьма видами спорту в групах спортивного вдосконалення й вищої спортивної майстерності. У цьому допомагають 28 висококваліфікованих викладачів, серед яких 1 професор, 4 доценти, 5 кандидатів наук, 6 майстрів спорту».

Нині соціум дискутує стосовно доцільності фізкультури в рамках навчального процесу. По-перше, це пов'язано з рецидивом нещасних випадків на відповідних заняттях. По-друге, дехто моти-

ває названу думку тим, що не кожен може виконати необхідні нормативи. Безперечно, керівною позицією тут повинен бути індивідуальний підхід до вихованців, але водночас не слід применшувати роль спорту, зокрема для студентів та викладачів. Молодість — чудова пора, коли юнаки й дівчата мають змогу вдосконалити не тільки розумову діяльність, а й фізичну підготовку. Тим паче, одне в більшості не заважає іншому, а навпаки, допомагає. Ці міркування підтверджує й Іван Іванович: «Ми помітили: активні в спорті студенти — успішні й у навчанні,

громадській роботі, мають ширше коло спілкування, ніж їхні фізично пасивні ровесники. Крім того, після закінчення вишу в спортивно «підкованих» особистостей — кращі шанси знайти добру роботу незалежно від спеціальності».

Для того, аби формувати в здоровому тілі здоровий дух, кафедра фізичного виховання традиційно влаштовує студентську спартакіаду університету з 10 видів спорту, яка триває впродовж усього навчального року. У заході постійно беруть участь понад 1500 студентів. Такі змагання, що минулого навчального року були вже 66-ими, підвищують мотивацію юнаків і дівчат до регулярного заняття спортом. А для наставників уже 9-ий рік поспіль організують спартакіаду УжНУ серед викладачів і співробітників, де в дев'яти видах визначають управніших із-поміж 500 учасників. Отож і педагоги можуть підтримувати фізичну форму.

Безперечно, спорт має неабиякий вплив на імідж альма-матер. Про це свідчать численні досягнення кращих студентів, котрих, за словами І.Маріонди, підготували в секціях. А це разом зі здобутками наших провідних учених теж формує добру славу УжНУ в області, Україні, світі. «За студентських років майже неможливо досягти вагомих професійних вершин, а ось у спорті реально здобути найвищий рівень. Так, останнім часом старший викладач кафедри Андрій Федорішко підготував спортсменів міжнародного класу: чемпіонку світу з пауерліфтингу серед молоді, призерку чемпіонатів Європи та світу серед дорослих Єлизавету Бан (Рижак), багаторазового ви-

це-чемпіона світу серед молоді з цього виду спорту Євгена Крису. Тільки минулого навчального року студенти, котрі займаються в групі спортивного вдосконалення, тричі стали чемпіонами України з пауерліфтингу, а це Іван Телегій із фізичного підрозділу (серед дорослих і юніорів), Максиміліан Лабінський із факультету іноземної філології (серед юніорів). Крім того, трьом нашим вихованцям (Максиму Офіцинському з економічного, Віталію Трояну з факультету здоров'я людини та вищезгаданому Івану Телегію) присвоєно звання майстра спорту України з пауерліфтингу. Сподіваюся, приклад таких студентів, котрі вступили до університету спортсменами-початківцями, мотивуватиме нинішніх першокурсників до занять фізичною культурою», — переконаний Іван Іванович.

Сьогодні перед кафедрою фізвиховання чимало завдань, серед яких — виконання частини навчального процесу зі студентами денної форми всіх факультетів, організація навчально-тренувальних занять для юнаків і дівчат, котрі хочуть займатись обраним видом спорту в секціях, брати участь в університетських спортивно-масових заходах. Торік на базі кафедри відкрили новий напрям підготовки — «Фізичне виховання» із ліцензійним обсягом 30 осіб, а в цьому році — нову спеціальність «Фізична культура і спорт» (90 осіб), а отже, готуватимуть фахівців і за цим напрямком.

Оскільки за названою спеціальністю набрали першокурсників на денну та заочну форми навчання, є сподівання, що через рік—два кафедра стане повноцінним факультетом фізичного виховання і спорту. А щодо не дуже приємних нововведень, то І.Маріонда відповів: «Із нового навчального року зменшено обсяг занять із фізичного виховання. Студенти матимуть одну пару на тиждень (і лише на першому курсі), до того ж без складання заліку, тож будемо працювати, щоб мотивувати їх до продовження занять фізичною культурою і спортом на старших курсах у групах спортивного вдосконалення».

Тим не менше кафедрі фізичного виховання залишається побажати процвітання, прихильникам спорту — нових досягнень, а тим, хто не «дружить» із фізкультурою, — бодай трохи, але все ж «потоваришувати». У Дж.Аддісона є цитата: «Із допомогою фізичних вправ і стриманості більшість людей може обійтися без медицини». Справді, відповідні навантаження здатні замінити ліки, але навіть найдорожчі ліки не замінять вправ. А ще спорт формує бадьорий дух та оптимістичне світосприйняття, чого всім і бажаємо з нагоди свята!

Мирослава ГАРАЗДІЙ, «Погляд».

НАШІ ЗА КОРДОНОМ

Часто, коли чуємо про Індію, то виникають асоціації з часом «Принцеса Нурі», гарними танцями, мелодрамою та крапелькою на лобі — бінді. І якщо раніше індійців ми бачили тільки по телевізору, то нині в Ужгороді вони майже як свої. Переважно приїхали навчатися до нашого вишу. Та які секрети криє для нас загадкова далека батьківщина йоги, точно знає Степан КАРАБИНЬОШ — лікар-медик, котрий цьогоріч проводив вступну кампанію до УжНУ в Індії.

Молодий викладач відкрив для себе цю далеку землю з іншого боку, проживши там певний час. Наш представник неабияк захоплений позицією індійців щодо гостей та стосунками між ними самими. Існує негласний моральний закон: першими після Бога є батьки, другими — учитель та лікар, далі — гість. Один до одного індійці ставляться тепло, підтримують, допомагають, коли можуть, а не за принципом багатьох українців «моя хата скраю».

Ділиться С.Карабиньош і роздумами про індустріальне

Степан КАРАБИНЬОШ: «Якщо кудись рухаєшся, повинен бути впевнений, що в тебе все буде гаразд»

суспільство, адже кастовий устрій хоч і не закріплений в Індії, та все ж існує й надалі. Крім цього, на деякій території панує рабство. Офіційно воно так не називається, але випадки продажу дітей, які в майбутньому будуть прислугами, не поодинокі.

Розвиток різних частин далекої нам країни значно відрізняється, а контраст дивує. До прикладу, в Центральній Індії люди живуть бідніше ніж населення Південної Індії. Проте, зазначає мій співрозмовник, держава розвивається різнобічно: гроші вкладають в інфраструктурні проекти, у сферу промисловості. Заробітна плата місцевих мешканців у середньому 2,5 — 5 тисяч доларів. Тобто рівень середнього достатку все ж вищий ніж в Україні.

Показовою є освіта в Індії: для вступу до вишу необхідно заплатити офіційний внесок і хабар у розмірі близько 150 тисяч доларів, а за рік навчання у ВНЗ — 15 тисяч. Виникає логічне запитання, як при вищезазначеній заробітній платі батьки можуть надати дитині (а то й не одній) гідну освіту.

С.Карабиньош віджартується, та все ж «перекроє» на український лад: не всі доходи офіційні, кожен «крутиться» по-своєму, а часто — ще й вимушений.

Лікар-науковець, який був в Індії, не відкидає можливості продовжити працю там, адже цікавиться тропічними захворюваннями й надалі хоче займатися їх вивченням, а в цій

південноазійській країні найкраще себе реалізувати.

«Якщо кудись рухаєшся, повинен бути впевнений, що в тебе все буде гаразд», — запевняє амбіційний представник нашого вишу. Притому спростує так звану «американську мрію», де на тебе чекають із відкритими обіймами. Ніхто й ніде не чекає, якщо нічого не вмієш і не

хочеш трудитися. С.Карабиньош впевнений, що за бажання можна себе реалізувати будь-де, бо тільки праця й наполегливість приносять результати. Це стосується й Індії, де знайти хорошу роботу нелегко, але реально, особливо для людей, які чітко знають свою мету.

Людмила БЕСКИД,
студентка відділення журналістики.

ГУРТОЖИТСЬКЕ

Розв'язання житлового питання — завжди актуальне для вихованців вишу з віддалених куточків краю та інших областей. УжНУ частково вирішує цю проблему, поселяючи молодь до студмістечка. Так, тут мешкає близько трьох тисяч осіб, 280 із них — в оновлених блоках п'ятого та шостого поверхів гуртожитку № 4. Я спробувала з'ясувати, чим відрізняється побут.

І ось знаходжуся у відремонтованому холі будівлі. Після «фейс-контролю» зайшла до кабінету коменданта. Галина Григорівна зізнається, що студенти часто не дбають про майно, і пропонує оцінити ситуацію. Сторона «А», сходи від 4 до 5 поверхів, неприв'язані стіни коридорів змінюються на білосніжні. Мандруємо далі.

Там, де господарює студентство...

«Помітив, що в нашій кухні готують частіше. Думаю, це пов'язано з покращенням умов», — ділиться роздумами третьокурсник математичного факультету Степан Кузьмін, котрого цьогоріч переселили на п'ятий поверх. Хлопець розповідає: «Звичайно, зміни тільки на краще, проживання стало більш комфортним та приємним, сусіди — охайнішими. Маю з чим порівнювати, адже в колишній кімнаті час від часу нас затоплювали. Про який капітальний ремонт можна було говорити?!»

Студентка ФМПМБ Діана Маргітич згадує: «Старенька тримісна кімната, де ми жили вдвох, була далекою від ідеалу, як би я її не любила: грибок, тріщини на стінах, неадекватні особи ламали двері. Загалом «весело» жили. Натомість тепер — два нові двоярусні ліжка, гарні меблі, у ванній

І в кімнатах «старого» типу можна затишно жити, якщо навести порядок

нарешті миємося без капців. Один «мінус» — холодна вода, але маю надію, цю проблему невдовзі вирішать».

За словами мешканців останніх двох поверхів гуртожитку № 4, їх рівень життя значно покращився. Проте виникали й труднощі. Так, на шостому поверсі, який у лютому здали в експлуатацію, уже ламалися двері, були проблеми із санвузлами. Дехто вважає: це пов'язано з несумлінною поведінкою студентів, інші припускають, що теперішні матеріали не завжди якісні. Старшокурсники ж стверджують: декотрі «першачки» не цінують житлові умови осучаснених блоків, адже не мають із чим порівнювати. Тому доросліше колеги пропонують спочатку поселяти новачків у невідреставровані кімнати, а потім, зважаючи на успіхи в навчанні чи громадській роботі, — в оновлені.

Спускаємося нижче. Дівчата з 4 «А» поверху на питання, чи хотіли б оселитися в «євроблоках» (як тут називають помешкання 5 і 6 поверхів), відповіли, що тільки всі разом. Тут же називають пере-

ваги своїх кімнат, серед яких: студентські веселощі, друзі, постійні знайомства з різними людьми, функціонування бібліотеки й читальної зали, де є багато потрібних книжок, безкоштовний Інтернет і конспекти старших колег. Дехто «плюсом» уважав значну кількість людей навколо, через що ніколи не страшно залишитися на самоті. Це, до речі, дуже індивідуально. Адже чимало вчорашніх школярів, часто під впливом батьків, відмовляються від гуртожитків через їх густонаселеність. Так, студентка 2-го курсу філфаку Марія Шелель, котра перший рік разом зі знайомими орендувала квартиру, зараз мешкає на 4 «Б» поверсі й досі не може звикнути до порівняно невеликої площі на одну особу. У кімнаті живуть четверо дівчат, серед меблів — 2 односпальні та одне двоярусне ліжка, дві шафи, стіл, стільці; усе розставили — місця небагато. Проте для Марії це не головне: вона встигла потоваришувати із сусідками, має затишну кімнату, без остраху пізнає гуртожитські будні.

Мешканці студмістечка вважають: будь-яку житлову площу можна облаштувати на свій смак, варто тільки захотіти й правильно організувати спільний бюджет. Першокурсники часто потрапляють у ненайкращі приміщення, котрі зберегли спогади про побут минулих господарів. Проте після зробленого ремонту кімнати змінюються, отримують новий подих, і стіни готові знову приймати студентів.

Якщо в кімнатах студенти здатні зробити косметичний ремонт, то в санвузлах, кухнях, коридорах такий підхід з об'єктивних причин неможливий. Тому залишається сподіватися, що альма-матер крок за кроком вирішуватиме й зазначену проблему. Вихованці, своєю чергою, обіцяють бути охайнішими. Нині ж залишається тільки нагадати мешканцям студмістечка, аби не псували майно, цінували, що мають, і пам'ятали: чистота — індикатор цивілізованості.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

О Н О В Л Ю Є М О

Словакісти реставрували аудиторію

На філологічному факультеті урочисто відкрили оновлену аудиторію № 427 — найпершу в представників словацького відділення.

Приміщення відреставрували силами лектора Мартіна Беніковського, котрий працює в УжНУ за направленням Міністерства освіти Словацької Республіки та студентів першого й другого курсів словацького відділення. На радісній події побували проректор УжНУ з науково-педагогічної роботи Мирослава Лендьял, генеральний консул Словацької Республіки Янка Буріанова та завідувач кафедри словацької філології Світлана Пахомова.

Володимир ТАРАСЮК,
«Погляд».

Подарунок до 71-ї річниці вишу

Вийшли друком «Основні праці науковців Ужгородського національного університету» (1991 — 2015)».

Видання підготував довідково-бібліографічний відділ Наукової бібліотеки УжНУ. Укладачами майже 700-сторінкового видання стали О.Брянки, Н.Лехман, Л.Мельник, О.Хаван, О.Цуняк, а розділу «Дисертації» — Н.Данилець та М.Чорній. Передмовою написав ректор В.Смолянко. У формі бібліографії представлено основні навчально-наукові напрацювання колективу УжНУ за чверть століття. Читач може ознайомитися з назвами книжок, виданих у 1991 — 2015 рр. Серед понад 5600 джерел — інформація про монографії, підручники, посібники, довідники, матеріали конференцій, наукові вісники тощо.

Виданий покажчик є продовженням «Основних друкованих праць викладачів та співробітників Ужгородського державного університету (1946 — 1990 рр.)», які уклала колишній працівник бібліотеки О.Закривдорого.

«Кілька років зими»... за 20 років

влади все ж залишається собою.

«Кілька років зими» народжувалися з-під пера 20 років. Письменник розповів і про інші свої романи: «Хроніки міських божевільних», «Хмарочос», «Рок-н-рол, склянка, кохання».

Студенти охоче ставили запитання гостю. На одне з них В.Терлецький відповів так: «Що мене надихає? Коли ти завершуєш написання книги, настає спустошення. Панічний страх, чим буду займатися далі... І до наступної ідеї може промайнути кілька років цього спустошення. Дають ковток свіжої води подорожі, зміна середовища». На думку пана Валентина, не слід забувати й про відпочинок. Останній позитивно впливає на творчий процес і на його результат. Стосовно прототипів персонажів у творах, то «звісно, це друзі, знайомі. Є такі, хто, впізнавши себе в творах, зі мною навіть не вітаються, а є ті, у яких очі блищать від щастя та радості».

Гість охоче прочитав декілька прозових поезій і додав: «Я можу не писати вірші рік; для мене містика, що в найнеочікуваніший момент народжується цілий

вірш». Насамкінець В.Терлецький підбадьорив студентів авторськими піснями свого гурту «Декаданс» під гітару, адже, за традицією, у кінці зустрічі зі студентами в пана Валентина завжди лунає музика.

Анастасія ШУТ,
студентка відділення журналістики.

«Подвійною грою не грають...»

Василина МОНДЯК — другокурсниця факультету міжнародної політики, менеджменту та бізнесу. Для написання першого вірша дівчину надихнула природа, а саме різноманітність, яку докільля вносить у наше існування. Студентка вважає, що словом можна вбити, словом можна втішити, словом можна любити, слово ніколи не зникне й залишає слід назавжди. Також юнка переконана, що кожен реалізує себе сам і має право на свою історію. Частинкою історії В.Мондяк стала поезія. А остання, за Ліною Костенко, стверджує Васирина, — «це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі». Свої віршовані рядки авторка публікує в «Погляді» уперше.

не вирвати із серця боли,
лиш ангели шепочуть
для нас підказки долі.
Життя покаже нам
всю цінність майбуття
одного,

де кораблі лиш тонуть,
а літак все підіймається
у зорю.

Всі маски будуть зняті,
і зіграні всі будуть ролі,
мелодію останню
лиш для нас
оркестр гратиме
між паузами долі.

Крізь смуток, втому і печалі,
де більш нема розчарувань
і сліз,

шукали шляху два кохання.
Одне кричало: «Ні, постій!
Ти гість, запрошений віками,
породжений у полі

з кришталю,
не маєш змоги вийти із печалі,
немає вороття у браму цю».

А інше доля обирала,
де місця розуму й не мало,
лиш погляду одного й
вистачало

для того, щоб побачити красу.
Вагались терези удосвіта
й востаннє,
Шопен пролистував
минулого рядки,
не те блищить, що є
кришталем,

а те, у чому вмієш прочитати
всю красу.

Як не крути,
життя — цікава річ,

не має крил лиш той,
хто не літає
без ликого світла картин
і образів правди гіркої.

Як не крути,
життя — цікава річ,
та плин часу забирає,
а зрозуміти майбуття
нам кожному не дано.

Лиш образи відбитих
подихом картин
під звуки солов'я
ми перехожих обіймаєм.

Як не крути,
та плину часу
нам замало,
та ніби ми без крил,
а все ж у подумках
літаєм.

Удосвіта й востаннє
зумій всю силу зберегти,
де інші сонця і не бачать,
ти плаваєш у морі теплоти.

Великі втрати слави не
почути?
Чи рідного зуміти зберегти?
Поняття не сумісні для
мовчання,

а ти зроби цей вибір назавжди.

А хтось казав,
що долі не існує,
життя — немов жахливий
буревій.

Всі маски зняті,
зіграні всі ролі,
і аплодує студіями реаліст.

Василина МОНДЯК,
студентка 2 курсу факультету
міжнародної політики,
менеджменту та бізнесу.

НАШ ВИПУСКНИК

Олександр ОЛЕНЬ: «Стукай — і тобі відчинять»

Молодість — надзвичайно цікавий і продуктивний період у житті. Навіть Вольтер зазначав: «Молодість підвищує ціну талантів». Справді, юнаки й дівчата щоразу намагаються знайти себе в певній галузі. Хтось мандрує, хтось мурує, а хтось любить експериментувати зі стилями в музиці й не тільки. Мені вдалося поспілкуватися з представником прогресивної молоді — співаком, ведучим інтернет-програми «Хто, як не ми», учасником «Караоке на Майдані—2014»... Думаєте, ідеться про музиканта чи журналіста? Частково так, але нашим героєм є випускник... фізичного факультету УжНУ Олександр ОЛЕНЬ (Саня DEER).

— **Із чого почалася творча кар'єра?**

— Зі школи. Часто виступав на різних заходах. Пам'ятаю навіть першу пісню, яку виконав, — «Очі сині та сині». Тоді був п'ятикласником. Згодом брав участь у співочих фестивалях і, до речі, перемагав. Це ще був той період, коли я грав на фортепіано, а хлопці з мого класу — у футбол. Серйозніше почав займатися музикою після тріумфу в «Караоке на Майдані» 2014 року. Перший трек записав і опублікував в Інтернеті 16 квітня. А в жовтні 2015-го ми відзняли дебютний кліп.

— **Розкажи докладніше про перемогу в «Караоке на Майдані». Чим, на твою думку, сподобався людям?**

— Я жив у Києві три роки й часто ходив повз те місце, де відбувалися зйомки, але не мав наміру брати участь у програмі. Це був якийсь імпульс, мабуть. Сподобався людям, напевно, не так вокалом, як артистизмом. Уже через три місяці після перемоги мені зателефонувала адміністратор «Караоке на Майдані» і запропонувала представити якийсь зі своїх композицій у рубриці «Перший хіт». Хоч, вважаю, були й сильніші вокалісти порівняно зі мною.

— **Кажуть, велике місто — великі можливості. Не думає залишитися в Києві й там продовжити музичну кар'єру?**

— Звичайно, були пропозиції, але умови, які тоді пропонували, мені не сподобалися. Варто пам'ятати: коли підписуєш контракт, то, по суті, стаєш власністю продюсера. На той момент я не був готовим до такого. Але, можливо, зараз, якби запропонували підписати контракт, то погодився б.

— **Що тебе надихає?**

— У мене немає музи, як, можливо, у когось. Не буває, що пролетіла пташка — і все, ось моє натхнення, наприклад. Пісень, звичай, не присвячую нікому. Проте є композиція про маму. Найчастіше пишу, коли кудись їду. Якщо раніше сидів удома, грав на фортепіано й творив про те, що спало на думку, то нині все змінилося: рідко складаю мелодії для себе, усе найкраще — для слухачів.

— **А як щодо експериментів у музиці?**

— Люблю експериментувати зі стилями. У моїй творчості є чимало різнопланових треків: клубні, ліричні, а не тільки поп-рок. Однак друзі кажуть, що найкраще в мене виходить працювати саме в названому стилі.

— **Крім сольної кар'єри, ще співаєш у гурті «Хлопці із Закарпаття» разом із братом Юрієм Оленем. Як виникла ідея гурту?**

— Так сталося, що в нашій сім'ї всі вмійють співати. І мабуть, першим кроком, коли з братом почали працювати в дуеті, було весілля кума. Спочатку з Юрієм виступали без назви, хоч ідей мали багато. Але якось

на одному з весіль у Львові ведучий сказав: «Ну а зараз — хлопці із Закарпаття». Так і з'явилося нинішнє найменування гурту... За останній рік із тих, хто виступає на корпоративах, ми перекаваліфікувалися на тих, хто їх ще й організовує. Назву колективу досі не змінили, хоч із нами виступають троє чарівних дівчат.

— **Чому обрав саме фізичний факультет для здобуття фаху? Як на мене, фізика й музика не дуже поєднуються...**

— Зовсім не поєднуються. Буває, досі думаю, чому вступив на фізичний. Хоч я любив фізику в школі й навіть добре знав цей предмет. Але взагалі не жалкую, що вчився на цьому факультеті — саме тут зробив перші кроки на шляху до ведучого: концерти, КВН, у якому грав...

— **Як став ведучим програми «Хто, як не ми»?**

— Наближався День Архімеда, і ми вирішили придумати щось цікаве. Експромтом відзняли відео: я ставив респондентам нескладні запитання. Перша програма стосувалася фізфаку. Спочатку хотів назвати програму «Сім помножити на вісім» — це моє улюблене запитання, яке часто ставлю. Та все-таки вирішили — «Хто, як не ми».

— **В Інтернеті всього п'ять випусків програми. Чи плануєте продовжувати роботу над проектом?**

— Є відзнятий і 6-ий випуск із Тернополя. Поки не вийшов в ефір, але незабаром з'явиться. Тепер за відсутності часу взяли паузу. Але якщо наступні зйомки будуть на Закарпатті, то плануємо їх у найбільших містах нашого краю. Думаю, точно в Хусті й Тячеві.

— **Що хотіли б утілити в житті найближчим часом?**

— Зараз працюємо над новим клубним проектом разом із Об'єднанням молодих творчих людей Закарпаття METROSTAFF. Остаточної назви ще немає. Усі треки — у стилі реп. На мою думку, проект незвичний, адже на Закарпатті в ритмічному речитативі ще ніхто не працював. Уже наприкінці вересня відзняємо кліп на пісню «Мала із Закарпаття», де покажемо закарпатське весілля з усіма звичаями й традиціями. У роботі будуть задіяні відомі краянни, а зйомки влаштуємо в моєму рідному селі. Мама ще не знає, що вдома зробимо весілляне шатро (сміється). — прим. авт.)

— **Який у тебе секрет успіху?**

— Особливих секретів немає. Я — цілеспрямована людина загалом і, зокрема, у творчості. Головне кредо: «Іди й дійдеш». Є такі моменти, коли зробив два кроки вперед, а потім за якихось обставин робиш 10 назад. Тоді слід іти ще швидше, аби надолужити те, що пропустив. І найголовніше: «Стукай — і тобі відчинять».

Богдана ГУНДА,
студентка відділення журналістики.

НОВІ ВИДАННЯ

ОСНОВНІ ПРАЦІ НАУКОВЦІВ УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (1991-2015)

ТВОРЧІ ЗУСТРІЧІ

Студенти філологічного факультету спілкувалися з письменником та музикантом Валентином Терлецьким. Ужгородський університет першим побачив надрукований четвертий роман — «Кілька років зими». Література для гостя, за його ж словами, більше ніж хобі, адже колеги по творчому цеху в Україні не можуть жити лише цією працею.

В.Терлецький має сім книжок: крім чотирьох прозових, іще три поетичні. Також зазначив: час паперових видань поки не минув. Для багатьох, зокрема в Європі, тримати в руках саме таку версію ограничененого слова — особливе задоволення. Власне роман-притчу автор називає казкою, яку можуть прочитати як підлітки, так і дорослі, котрі знайдуть для себе відповіді на певні філософські та життєві питання. Пропонований новий твір інформус про вибір людини, яка попри безлад у світі, діяння зловіщої

ПЕГАСОВЕ ПЕРО

1

Подвійною грою не грають,
шукаючи те, і знаходять
валети, тузи і дами,
хід волі в душі пророчать.
Не слід увести в оману
крок долі в безодні жалю,
знайти мимоволі те саме,
що було поперед нами.
Зробити той крок лиш ладен,
хто хід думок передбачає,
керує серцем і думками
у світі, владному не нами...

2

Таких, як ти, мало,
та знаєш...
вже тьопляни відцвіли,
любое перетворилася у порох
весняного дотику птиць.
Таких, як ти, мало,
і знаєш, більше не знайти,
та спокій на душі палає,
що свого шляху
ми пройшли.
Підем і далі,
відкриєм нову сторінку,
сторінку життя,
і будем палати так, як ніколи
не знали того почуття.
Вже скоро осінь,
вона відкриє
нам шляху, даного лиш раз,
він продиктований був Богом,
і доля все розклала по місцях.

3

Без лику сонного і волі,

КРАСА

Найгарніші дівчата УжНУ підкорили престижні подіуми

У вересні часто організують конкурси краси, а дев'ятого числа першого місяця осені відзначають Всесвітній день вроди. Із цієї нагоди познайомимося зі студентками УжНУ, котрі суперничали за титули «Міс Україна» та «Міс Закарпаття-2016».

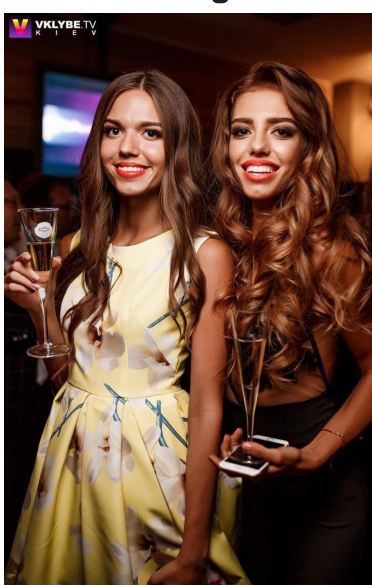

Анастасія ДАЦЮК, Діана ПЕРЕСТА та Андріана ТУРКЕВИЧ

Третьокурсниця ФМВ і ФФ Діана Переста й Андріана Туркевич відповідно представили наш край на всеукраїнському змаганні. Серед 15 тисяч претенденток наших дівчат відібрали за фотографіями в топ-25. Обидві кралі свого часу ставали найгарнішими на рідних факультетах.

Діана захоплюється танцями та музикою, вивчає іноземні мови. Також любить подорожувати. Чільне місце в її житті посідають навчання і спорт.

Хобі Андріани — бальні танці й дизайн одягу. Подобається читати автобіографічні книги моделей, котрі діляться досвідом роботи. Дівчина зазначила, що її підтримував і декан Михайло Рошко. А Туркевич отримала запрошення від організаторів «Міс Україна-Всесвіт», а цього року стала членом журі в конкурсі «Міс Закарпаття», у якому, до слова,

перемогла перша леді УжНУ Анастасія Дацюк.

Настя навчається на 2 курсі факультету міжнародних відносин. Серед уподобань — флористика, кулінарія, великий теніс, читання. Студентка зізналася: у всіх конкурсах краси, де брала участь, здобувала корони (міс школи, факультету, універ-

ситету, області). Готується й до всеукраїнських перегонів.

Тож бажаємо красуням нових звершень та перемог, сумлінно вчитись і завжди досягати мети!

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

Від редакції: продовження теми — на стор. 8.

РОВЕСНИК

Андрій ПОЛІЩУК: «Знання роблять людину вагомішою, а вчинки надають їй блиску»

Знайомство з Андрієм ПОЛІЩУКОМ, студентом 4 курсу матфаку, було доволі цікавим. Він розповів, що дуже хотів навчатися в кращих закладах. І на його думку, Ужгородський національний університет саме таким і є.

Хлопець народився в родині, де всі пов'язані з математикою. Тато і брат — безпосередньо математики, мама — економіст. Юнакові подобається все, що стосується цієї точної науки. Серед інших зацікавлень — іноземні мови (на розмовному рівні угорська, трішки гірше французька, вільно спілкується англійською й словацькою). Любить подорожувати, у такий спосіб вивчаючи культуру, традиції та життя різних націй, їхнє ставлення до життя загалом.

А.Поліщук зрозумів, що потрібно заохочувати більше людей до наукової роботи, а сам, крім неї, надзвичайно обізнаний з організаційною діяльністю, яку вважає захопливою та водночас відповідальною. Ще до душі нашому герою — конкурси, змагальний дух.

матика наводить лад у голові, допомагає структурувати та виділяти головне, приймати правильні рішення. Відомо, що всі задачі мають розв'язок. Головне тільки — урахувати поставлені умови. Усе — аналогічно, як у життєвих ситуаціях.

За успіхи в навчанні, активну участь у студентському житті Андрій отримує додаткову стипендію — від Верховної Ради. Для хлопця це — неперевершені емоції. Ним гордяться батьки та друзі.

«Ми активізуємо діяльність наукового товариства на рівні університету. У планах — максимально організувати роботу СНТ на всіх інших факультетах, намагаємося залучити до справи якомога більше молодих науковців. Відрадно, що у виші нам дуже допомагають. Зокрема, завдяки підтримці ректора Володимира Смоланки, проректора з наукової роботи Ігоря Студеняка маємо можливість будувати серйозні та водночас реальні плани. Знання роблять людину вагомішою, а вчинки надають їй блиску», — зазначив А.Поліщук.

Ольга ГОНАК,
студентка відділення журналістики.

ДЖЕРЕЛО ЗНАТЬ

Варто було тільки забути під партою книжку з глянцевою палітуркою, охайними сторінками й змістом, що не має нічого спільного з орфографією, пунктуацією, синтаксисом і стилістикою, як до наступної пари вона вже зникла.

Зазвичай, загублені книжки приносять до бібліотеки на 4-му поверсі основного навчально-лабораторного корпусу, але в книгозшивці втраченого екземпляру не знайшлося. Там розводять руками, показуючи на ряд чогось віддалено схожого на книжки, напівазнесені часом і студентами. Це здебільшого видання, які використовують для написання рефератів, підготовки до модулів та іспитів. Серед них є й «Рекордсмен»: «Курс української літературної мови» В.М.Кулика 1965 року випуску. Книжка ця не

Вічний слуга

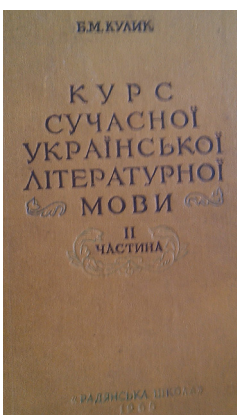
перепліталась уже давно. Край сторінок обідрані настільки, що буквально кожна з них обклеєна скотчем за контурами бокового й нижнього зрізів. Місцями так з'єднані навіть стики.

Видання більше й швидше руйнується з нижньої частини через специфіку експлуатації таких легких і компактних підручників — їх тримають однією рукою, у такий спосіб деформуючи структуру корінця. Сторінки ж страждають від надмірної вологості, забезпеченої випадковим потраплянням напоїв, через що й почали розбухати.

Спочатку помітки в книжці робили олівцем, але з плином часу вже чи не кожен абзац почали виділяти ручкою, а на полях іноді трапляються малюнки здобувачів фаху. Таку літературу де тільки не забувають: у «маршрутках», на прохідниках, у читальних залах, іноді зникають «безвісти», мандруючи цілими поколіннями студентів, затаївшись

десь під ліжком в одній із кімнат гуртожитку чи під якоюсь зовсім віддаленою партою аудиторії. Та завжди книжка повертається, щоб служити навчанням, утовкмачуючи в непросвітлені голови на кшталт: «Частка би (б), ужита при інфінітиві, пом'якшує наказ». Так ось: приходять водії миського транспорту, вахтери, прибиральниці, першокурсники й доносять те, що не повернув, скажімо, п'ятий курс. І так підручник буде в ужитку доти, поки не розпадеться повністю.

Юліан ПІГУЛЯК,
студент відділення журналістики.

ВЕЧІР

Як математики знайомились...

Завжди важко бути новачком у будь-якій справі (особливо якщо це стосується навчання в університеті). А ось стати першокурсником — узагалі прирівнюється до кроку в самостійне життя.

Для того, щоб подолати бар'єр між досвідченими студентами та «новенькими», математичний факультет, зокрема, улаштував вечір знайомств із юнаками й дівчатами першого курсу. Присутні могли поринути у вир веселих конкурсів та запальних танців.

«Такий захід ми організуємо щороку, щоб у неформальній обстановці познайомитися з колегами. Це допомагає зблизитися усьомо математичному сімейству», — зазначив Євген Шиптур, ініціатор і засновник традиційної зустрічі, голова профкому матфаку.

Жіноча привабливість філологів прикрасила мужність математиків. На цьогорічному заході дві зовсім різні стихії зійшлися в одну. А вже УжНУ об'єднує студентів, незважаючи на їхню приналежність до того чи іншого підрозділу.

Марія ШЕЛЕЛЬО,
студентка відділення журналістики.

Одним абзацом

- **ВІЙСЬКОВЕ** • Вихованці військової кафедри УжНУ вдосконалили навички зі стройової підготовки та зустрілися з головним капеланом Мукачівської єпархії отцем Іваном. Під час спілкування студенти почули відповіді на запитання й отримали необхідні поради.
 - **СПОРТ** • Шістнадцять вихованців УжНУ разом із такою ж кількістю ровесників із Кошицького технічного університету (Словачина) учетверте взяли участь у таборі водних видів спорту. Організували тижневий захід за сприяння Норвезького фінансового механізму та уряду сусідньої держави в рамках програми «Міжнародне молодіжне спортивне партнерство». Студенти опанували техніку плавання на каное, каякінг, падлборд, віндсерфінг та загалом гарно відпочили.
 - Регбійний клуб «Корзо» представив Україну на Карпатському кубку в Угорщині. За першість також змагалися 3 словацькі й 14 угорських команд. Закарпатці здобули дві золоті й срібну медалі, титули кращого нападника й «біжучого» гравця. Трофеї передали до зали спортивної слави в музей нашого вишу.
- Ольга БРАЙЛЯН,**
«Погляд».

ФОТОФАКТ

Понад 200 юнаків і дівчат із майже 20 факультетів УжНУ за непростих погодних умов здійснили вже третій похід на Говерлу. Найвищу гору України підкорювали завдяки організаційним зусиллям студентського профкому вишу.

ОДКРОВЕННЯ

Іноді безжальний, але такий рідний...

Стою на якомусь усіма забутому полі, де ні душі, ні голосу, ні погляду. Я зараз тут сама, але в голові — нас двоє.

Потрібно змусити себе припинити роботи з тебе ідеал. Потрібно взятися в руки й тримати якомога міцніше емоції. Зводжу навколо себе стіни, такі високі, що їх кінця в небі не бачу. Створюю раму та до деталей вигадую візерунки, якими будуть прикрашені найміцніші двері у світі. Це моя брама, моя фортеця, мій маяк-захисник. Це те, що додає впевненості на самоті зі своїми переживаннями, божевільними й водночас такими теплими думками про тебе. За години спокою й задоволення з тобою не уявляю, що віддам натомість. Але ти не здаєшся. Чому просто не стоїш осторонь і не спостерігаєш за моїм падінням? Чому

обов'язково необхідно утворювати піді мною прірву ще більшу, щоб мені було боляче падати?

Ти вриваєшся революцією в мою фортецю, у мою власну країну Спокою, перевертаєш і перебудовуєш усі закони й устрої, усі роками вдосконалені правила й застосовані на практиці вміння. Ти — річка, і ти виходиш із берегів, затоплюючи мої міста душі своєю холодною й напрочуд чистою водою. Ти — найсильніший в історії людства ураган, який піднімає в небо надійні будівлі, перевертаючи все на своєму шляху. Ти — вогонь, який своїм пекучим полум'ям змушує плавити навіть найміцніший метал у моїй країні. А я стою зовсім сама й безпомічна в центрі цього натиску. Ти — університет. Іноді безжальний, але такий рідний...

Ірина ГЛАДУН,
студентка відділення журналістики.

6 СПРАВ, ЯКІ ОБОВ'ЯЗКОВО
ТРЕБА ЗРОБИТИ ЦЬОЇ ОСЕНІ

Доскочу поласувати яблуками

Зібрати букет осіннього листя

Гуляти під дощем з
яскравою парасолькою

Намочити ноги (і не захворіти!)

Піти кудись навчатися

Навчитися радіти похмурих дням

НОВЕ ВИДАННЯ

Учені УжНУ прилучилися до ювілейного видання

Завдяки Агенції досліджень «Карпатія» та Поліграфцентру «Ліра» в Ужгороді побачив світ яскравий книжковий подарунок до ювілейного Дня незалежності України.

За словами упорядника й ініціатора видання, доцента політології Маріана Токаря, ідея вагомої праці визрівала давно й урешті була зреалізована за допомогою підбору фахівців, серед яких відомі історики, політологи, соціологи, журналісти, педагоги, туризмознавці, поліграфісти. «Це хороший колектив однодумців, справжніх шанувальників своєї справи й патріотів Закарпаття, — каже голова «Карпатії» Маріан Токар. — Мені було приємно співпрацювати з ними. Принаймні вийшов удалий продукт суспільнознавчого й інформаційно-просвітницького змістів, що зацікавить не тільки закарпатців, а й гостей нашого краю».

Загалом науково-популярний нарис наших учених «Закарпаття в незалежній Україні: 1991 — 2016» пропонує знайомство з цікавими сторінками життя регіону в Українській державі. У колективній праці висвітлено основні моменти суспільно-політичного, соціально-

економічного, культурно-освітнього, релігійно-духовного розвитку регіону впродовж 25 років незалежності країни. Акцентовано увагу на участі краян у боротьбі за незалежність Української держави, місцевій специфіці територіального поступу, громадсько-політичному житті, демографічних та етнічних чинників, розвитку туризму й спорту тощо.

Авторський колектив ювілейного видання (Михайло Басараб, Руслан Жиленко, Михайло Зан, Віктор Кічера, Юрій Остапець, Ганна Попович, Володимир Тарасюк, Маріан Токар, Сергій Федака, Василь Химинець, Федір Шандор) намагався не тільки проілюструвати хронологію подій, а й указати на здобутки, проблеми й перспективи регіонального розвитку в окремих сферах.

Видання призначене для широкої читацької аудиторії, а також є і своєрідною візитівкою, яка може формувати уявлення про сучасне Закарпаття.

ЗНАЙ НАШИХ!

Оксана КИЧАК перемогла в міжнародному конкурсі Danubius Scientist Award

Старший викладач кафедри історії Стародавнього світу та Середніх віків історичного факультету УжНУ Оксана КИЧАК здобула перемогу завдяки власному науковому проекту «Сім'я та побут трудових мігрантів Закарпаття на початку ХХІ століття».

В українській культурній антропології маємо перше дослідження про сімейний побут заробітчан, зокрема закарпатських, тому за унікальність і повноту розкриття наукову розвідку відповідна комісія визнала як найкращу серед багатьох вітчизняних проектів.

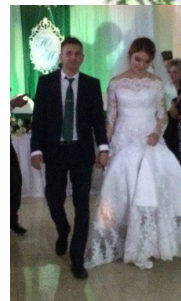
О.Кичак зробила декілька важливих висновків для себе, коли збирала вагомий обсяг польових матеріалів про заробітчан: «Ми зі студентами доклали чимало зусиль, але скажу відверто: це того варте. Один з основних висновків, який хочу виокремити, — туга за Батьківщиною. Де б ви не були: у Чехії чи в Польщі, вас обов'язково кликатиме до себе рідна домівка, той край, де народилися, вирости... Але, на жаль, у наш час заробітчани рідко бачать своїх рідних, бо просто не можуть часто приїжджати. Проте ніхто не здається, усі йдуть вперед, удячні за те, що мають, і не думають про час, який ще не настав».

Лілія БІЛУНКА,
студентка відділення журналістики.

З одруженням!

Наприкінці вересня поєднали серця студентка відділення журналістики філологічного факультету Марія Туряниця, котра, до речі, постійно співпрацює з «Поглядом», та представник інженерно-технічного факультету Юрій Цюна. Редакція нашої газети щиро вітає новостворену сім'ю. Здоров'я, розуміння, любові, радості й достатку. Хай нова сторінка життя буде наповнена тільки позитивними нотатками.

Веселі та найкмітливіші медійники — ще й золоті!

УПАДІЮНІ відбувся Чемпіонат Закарпатської ліги КВН, до фіналу якого дійшла і єдина команда з альма-матер — «В комі», котра вперше здобула таку перемогу!

Основу колективу-тріумфатора становлять студенти відділення журналістики нашого вишу — Анжеліка Макогін, Вікторія Вольф, Михайло Анишинець, Андріана Кофель, Валерія Зенинець (випускниця бакалаврату). Разом із ними грає й Валентина Артюхіна, яка навчалася в Закарпатському художньому інституті.

Спочатку учасники запрошували на сцену ведучого за допомогою відео, де ужнівська команда показала один із кращих результатів. До конкурсу музичного привітання дівчата підійшли не менш творчо — спробували себе в ролі індійських танцівниць. Для випробування «Фільм на Оскар» обрали «Загон самогубців» і продемонстрували глядачам відому кінострічку, але в закарпатській обробці. В інших КВНівських змаганнях «В комі» також виявляли максимум креативу. Усе це й привело їх до головного призу. А ще — численні тренування. Вікторія Вольф згадує: «Ми наполегливо готувалися до фіналу, щоденні репетиції займали багато часу, але це того варте! На пере-

могу, якщо чесно, не сподівалися, бо команди, які потрапляли до фіналу Чемпіонату шляхом перемоги в літньому Кубку, ще ніколи не перемагали в ЗЛ. Крім того, із нами грали маститі учасники, із набагато більшим КВНівським досвідом. Проте ми не сумнівалися: судді й глядачі оцінять закарпатський блокбастер, який підготували для відеоконкурсу. Приємно, що музична «домаш-

ка» в індійському стилі також припала присутнім до душі. Ми зуміли довести: і фактично жіноча команда КВН може бути смішною; якщо наполегливо йти до мети, то не важливо, що пророкують інші. Результат залежить тільки від бажання й зусиль. Це і є наша найбільша перемога! Досі не віряться, але змогли стати чемпіонами Закарпатської ліги КВН-2016!»

Що ж, із приємністю констатуємо: у нашому виші не тільки добре вчать, перемагають на олімпіадах, мають наукові здобутки, а ще й удало жартують. Власне «В комі» бажаємо, нехай перше чемпіонство буде тільки стимулом для досягнення ще масштабніших вершин. Бо «кожен фініш — це, по суті, старт»...

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

«Погляд» в № 8 (189)
визнано:

«Квартирний вестерн»
Мирослави ГАРАЗДІЙ,
студентки 5 курсу
відділення журналістики.
Найрейтинговішою публікацією
за кількістю переглядів
у «Фейсбуку»
є матеріал «У далекі
50-і. Студентські...»
Ярміли ГАРМАСІЙ, випускниці
відділення журналістики.
Вітаємо авторок!

ОГОЛОШЕННЯ

Студентський квиток, виданий третьокурсникові стоматологічного факультету Юрію Васильовичу ПУКМАНУ, уважати НЕДІЙСНИМ.

— Як твої справи в університеті?
— Мамо, головне те, що ми здорові!

— У мене 99 проблем і 271 з них — із математикою.

— У гуртожитку я, звичайно, бачив чимало всього, але їсти суші циркулем...

Живу в постійному страху, що одного разу мені знадобляться знання з фізики.

Я не шукаю другої половинки — мене мама цілою народила!

Я на 832732763547263230 місці в списку найбагатших людей світу.

**Джепело: ualife.com.ua,
http://netmik.ru/ua.**

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

Читайте «Погляд» на сайті Ужгородського національного університету за покликанням <http://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad/issues>

А з кращими матеріалами номерів ознайомлюйтеся на сторінці «Погляду» в соціальній мережі Facebook <https://www.facebook.com/uzhnu.poglyad>

ПОГЛЯД
ЛІГІ УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Орган вченої ради Ужгородського національного університету.

Замовлення № 411.
Ціна — безкоштовно.

Виходить щомісяця.
Номер підписано до друку:
28.09.16.

Засновник і видавець —
Ужгородський національний
університет.
88003 м. Ужгород,
вул. Підгірна, 46.
Номер надруковано
у видавництві «А-прінт»,
46010 м. Тернопіль,
вул. Текстильна, 28.
тел.: (352) 52-27-37,
0673501794.

Наклад 1000 примірників.
Формат А 3, 2 ум. друк. арк.

Адреса редакції:
88016, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14.
Поштова скринька:
poglyad@uzhnu.edu.ua
Тел.: 0934314562.

Реєстраційне свідоцтво
ЗТ № 449/41 від 7.02.2008.

Головний редактор:
В.Ю.ТАРАСЮК.

Верстальник: О.М.БРАЙЛЯН.
Кореспондент: М.Б.ГАРАЗДІЙ.